

rozsudek i v uvedených výrocích o vině, jakož i ve výrocích o trestech těchto obžalovaných a v dalších výrocích s tím souvisejících zrušiti a také v těchto směrech vrátiti věc do první stolice k novému projednání a rozhodnutí. Dojde-li v těchto směrech k opětovnému výroku o vině obžalovaných Anny P-ové a Anděly H-ové, v každém případě pak co do obžalovaného Antonína S-ého, bude sborovému soudu první stolice v důsledku zásady vyslovené v 3. odstavci § 293 tr. ř. dbáti toho, že v každém ohledu, zejména pak vzhledem k amnestii, udělené rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 (čl. II. a III.) a v otázce podmíněného odsouzení i se všemi důsledky v tom i onom směru (srov. rozhodnutí čis. 2442 sb. n. s. ke konci) postavení těchto obžalovaných nesmí býti nevýhodnější, než jakým bylo důsledkem prvního, nyní částečně zrušeného rozsudku. Nedotčen zůstává rozsudek ve výrocích sprostujících, dále ve výrocích, týkajících se Františky T-ové a ve výroku o vině Antonína S-ého podle §§ 9, 5, 144 tr. zák. (odst. 4 b) rozsudkového výroku). Co do obžalované Františky T-ové upozorňuje se na amnestii presidenta republiky ze dne 19. října 1928.

Čís. 3329.

Při zkoumání doslovu průvodního návrhu jest přihlížeti i k obsahu stenografického protokolu.

Okolnost, že svědek spoluzavinil srážku tím, že také on nejel opatrně, poukazuje na samostatný, nikoliv na týž trestný čin, vylučující přísahu podle § 170 čis. 1 tr. ř.

Čis. 6 § 170 tr. ř. předpokládá nepřátelství hluboké a trvalé, způsobilé svědka ke křivé přísaze, a že se toto nepřátelství vyvinulo neodvisle od trestného činu, o němž má býti svědek slyšen.

Překážka přísahy podle čis. 7 § 170 tr. ř. může přicházeti v úvahu pouze při t. zv. přísaze následné, dodatečné, nikoliv při předchozí.

§ 271 tr. ř. nepředepisuje pod zmatečností řízení (čis. 3 § 281 tr. ř.), že veškeré návrhy stran musí býti protokolovány.

§ 116 tr. ř. předpokládá, by v návrhu bylo uvedeno, které rozhodné okolnosti mají býti navrženým místním ohledáním objasněny.

Zmatek podle § 281 čis. 7 tr. ř. jest tu tenkrát, pominul-li soud mlčícím skutek, který byl předmětem obžaloby, nikoliv tenkrát, posoudil-li skutek po právní stránce odchýlně od obžaloby a opomenul-li sprostiti od kvalifikace obsažené v obžalobě.

Zavinění řidiče automobilu, předjížděl-li rychle a neopatrně v těsné a nebezpečné blízkosti motocyklu.

Pokud okolnost, že řidič automobilu neměl v den jízdy ještě vůdčího listu, spadá pod správní přestupek § 55 nař. čis. 81/1910, a kdy pod ustanovení §§ 335, 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1928, Zm I 97/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. prosince 1927, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 7 a 10 — správně 9 a) — § 281 tr. ř. Zmatek podle čís. 3 § 281 tr. ř. spatřuje především v tom, že prý nalézací soud porušil předpis § 170 tr. ř., vzav přes odpor obhájcův do přísahy svědka Jaroslava M-a st. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení nesouhlasil obhájce s přísežným výsledkem tohoto svědka, poněvadž žije s obžalovaným K-em »vzhledem k civilním sporům v nepřátelství« (čís. 6 § 170 tr. ř.). Podle obsahu stenografického protokolu, k němuž jest rovněž přihlížeti, ježto jest podstatnou částí a doplňkem protokolu o hlavním přelíčení, opřel se obhájce přísežnému výsledku svědka M-a také z toho důvodu, že prý z výpovědi svědků L-a a D-a, slyšených v civilním sporu Ck II 32/27 »vychází na jevo podezření, že svědek sám spáchal trestný čin, o kterém má býti slyšen« (čís. 1 § 170 tr. ř.) a dále, že »prý svědek udal při výslechu okolnosti, jichž nepravdivost byla dokázána výpověďmi svědků L-a a D-a« (čís. 7 § 170 tr. ř.), a dovozoval, že svědek žije s obžalovaným K-em v nepřátelství, jednak z nepravdivé výpovědi svědka v přípravném vyšetřování, jednak z civilních spisů Ck II 32/27, 33/27, 88/27, 89/27 krajského soudu v Českých Budějovicích. Zmateční stížnost má za to, že byly tři zákonné důvody, z nichž mělo býti upuštěno od přísahy svědkovy. Než v tom jest na omylu: a) překážkou přísahy podle čís. 1 § 170 tr. ř. jest, je-li svědek usvědčen nebo podezřelý, že spáchal trestný čin nebo že se účastnil na trestném činu, o němž má býti slyšen jako svědek. Svědek Jaroslav M. st. byl slyšen o trestném činu Richarda K-e a Jaroslava S-a, ježž tito spáchali podle obžaloby tím, že jako řidiči auta předjížděli rychle a neopatrně motocykl před ním jedoucí, že tím zavinili srážku a způsobili smrt Josefa W-a, těžké zranění Jaroslava M-a ml. a lehké zranění dalších pěti osob. Že se svědek Jaroslav M. st. dopustil nebo účastnil tohoto trestného činu, jest vyloučeno již tím, že za trestního řízení ani netvrdil, že má vinu nebo jest podezřelý z neopatrného a rychlého předjíždění, jehož se dopustili oba obžalovaní. Má-li zmateční stížnost na mysli, že svědek spoluzavinil srážku tím, že ani on nejel opatrně, jednalo by se o samostatný, nikoliv týž trestný čin, který by o sobě nevyločoval svědkovu přísahu. Budiž však ihned dodáno, že ani v tom směru neuznal nalézací soud, že by obžalovaný byl podezřelý ze spoluviny na srážce (ne na trestném činu obžalovaného), jak by předpokládalo ustanovení čís. 1 § 170 tr. ř., zjistiv, že jel v době srážky a bezprostředně před ní podle předpisu a že se své strany ničím nepřispěl k trestnému výsledku. Nemůže tedy býti řeči o porušení ustanovení § 170 čís. 1 tr. ř. b) Čís. 6 § 170 tr. ř. předpokládá, že mezi svědkem a obžalovaným jest nepřátelství hluboké a trvalé, které jest způsobilé svěsti svědka ke křivé

přísaze, předpokládá se však, že se toto nepřátelství vyvinulo neodvisle od trestného činu, o němž má býti svědek slyšen, a dále, že musí býti doloženo konkrétními okolnostmi, v nichž se projevilo. Takových okolností v souzeném případě obžalovaný ani jeho obhájce neuvedl, tím méně prokázal. Poukaz na civilní spory, které byly zahájeny mezi svědkem (jeho syny) a obžalovaným K-em, nestačí k odůvodnění nepřátelství, jaké zákon předpokládá, poněvadž k nim došlo právě důsledkem trestného činu obžalovaného; v čem a jak se projevilo nepřátelství svědkovo k obžalovanému v jeho domněle nepravdivé výpovědi v přípravném vyšetřování, nelze vůbec seznati a zmateční stížnost sama blíže ani nedoličuje. c) Překážka přísahy podle čís. 7 § 170 tr. ř. může přicházeti v úvahu jen při t. zv. přísaze následné, dodatečné, nikoliv při předchozí. Poněvadž v souzeném případě byl svědek vzat do přísahy před výsledkem, nemůže býti řeči o zákonné překážce podle tohoto zákonného ustanovení. Zmatek podle čís. 3 § 281 tr. ř. shledává stížnost dále i v tom, že prý soud porušil předpis § 271 tr. ř. tím, že chybně a neúplně protokoloval obhájcovy návrhy. Než stížnost přehlíží, že podle výslovného ustanovení první věty § 271 tr. ř. zakládá zmatečnost rozsudku jen, nebyl-li o hlavním přelíčení vůbec sepsán protokol. Mylným jest názor stěžovatelův, že § 271 tr. ř. výslovně předpisuje pod zmatečností řízení, že veškeré návrhy stran musí býti protokolovány, poněvadž ve skutečnosti se sankce zmatečnosti na tento předpis nevztahuje. Proti neúplnosti nebo vadnosti protokolu může a má obhájce použití práv přiznaných obžalovanému v dalších ustanoveních § 271 tr. ř. V souzeném případě obžalovaný za doplnění (opravu) protokolu nežádal; nebylo toho ani třeba, poněvadž přesný obraz líčení a doslov výpovědí svědeckých, posudků znaleckých i návrhů stran podává stenografický protokol; zejména jsou v něm podrobně napsány také návrhy, jejichž nedostatečné protokolování zmateční stížnost zvláště vytýká — odpor proti vzetí svědka M-a do přísahy a průvodní návrh.

Neúplnost řízení, činící rozsudek zmatečným podle čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že prý byl neprávem zamítnut návrh obhajoby, by bylo provedeno místní ohledání a vyžádán posudek nových znalců. Obhájce navrhl při hlavním přelíčení jednak, »by bylo provedeno místní ohledání a k němu přibrány automobil i motocykl téhož typu a nejméně jeden nový znalec, poněvadž znalci zdejšího soudu jsou úplně vyčerpáni a oba dosavadní znalci byli tam svědky,« — jednak, by byly posudky znalců přezkoumány jinými znalci, poněvadž si »částečně odporují«. Než nalézací soud zamítl oba návrhy právem, protože, a) návrhovatel ani netvrdil, jak předpokládá § 116 tr. ř., které rozhodné okolnosti měly býti navrženým ohledáním objasněny a kromě toho nového ohledání nebylo ani třeba, ježto ve spisech jsou založeny náčrty zhotovené na místě činu bezprostředně po srážce a od nového ohledání, zvláště způsobem obžalovanými navrženým, nedalo se očekávati další objasnění věci, any stopy srážky jsou již setřeny a odstraněny. Tvrzení o vyčerpání a podjatosti slyšených znalců — ostatně ničím nedoložené — nejsou vůbec způsobilá, by odůvodnila provedení místního ohledání,

pro něž není zákonných předpokladů. b) Přezkoumati posudek znalecký lze podle § 126 tr. ř. v doslovu zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n., má-li posudek vady tam uvedené, zejména odporuje-li sobě nebo rozcházejí-li se znalci ve svém posudku o závažných skutečnostech nebo je-li důvodná pochybnost o správnosti posudku. Obhájce sice tvrdil při hlavním přelíčení, že si oba znalci v jednotlivých bodech částečně odporují, ale neuvedl blíže, o jaké body a jaké odpory jde. Ve zmateční stížnosti tvrdí, že prý si znalci odporují v tom, že znalec B. tvrdí, že na vzdálenost půl metru obou vozidel od sebe se smí předjížděti, kdežto znalec M. prý připustil, že se může předjížděti i na menší vzdálenost než půl metru. Než tvrzeného rozporu v posudcích není; znalec B. prohlásil doslovně: »Půl metru při předjíždění je moc málo, je to velice nebezpečné«; znalec M. uvedl: »Každý předjíždějící je zodvžděn za předjetí, nesmí předjížděti, má-li málo místa« a dále: »Zvláštního předpisu o tom (kolik má činiti vzdálenost) není, avšak předjíždějící jedná na své nebezpečení; dále »předpisů není, zkušenost je různá, avšak půl metru volím si nejméně vždycky« a posléze »čím jsem dále, tím jsem bezpečnější«. Z těchto citátů je vidno, že znalci vypověděli jinak, než uvádí zmateční stížnost, a že si jejich posudky nijak neodporují ani v této otázce ostatně rázu podružného. Budiž dodáno, že v hlavní věci, že totiž obžalovaní najeli autem na motocykl a zavinili srážku rychlým a neopatrným předjížděním, podali oba znalci posudky souhlasné. Nebylo důvodu, by jejich bezvadné posudky byly přezkoumávány novými znalci. Pro nedostatek zákonných předpokladů stanovených zákonem ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n. směl soud zamítnouti průvodní návrh jako bezdůvodný.

Neodůvodněna jest další výtká uplatňovaná s hlediska čís. 7 § 281 tr. ř. Tento zmatek byl by odůvodněn, kdyby soud v rozhodnutí pominul mlčením skutek, kterýž byl předmětem obžaloby, nikoliv však, posoudil-li skutek po právní stránce odchylně od obžaloby a opomenul-li sprostiti od kvalifikace obsažené v obžalobě. V souzeném případě nemohlo by býti řeči o zmatečnosti podle čís. 7 ani, kdyby se opomenutí částečného sprostění (ve směru § 337 tr. zák.) ve výroku přičilo ustanovení § 259 tr. ř., poněvadž dotýčný sprostující výrok jest obsažen v rozsudkových důvodech a obžalovaný v žádném případě nemůže se cítiti zkráceným.

Hmotněprávní zmatek čís. 10 — správně 9 a) — § 281 tr. ř. neprovádí zmateční stížnost na základě obsahu rozsudku, který jediné jest rozhodným pro právní přezkoumání věci, nýbrž se zřetelem na výpovědi svědků a látku spisovou, rozumí se samostatně hodnocenou ve zmateční stížnosti, a dovozuje, že obžalovanému K-ovi nelze dávat za vinu nic jiného, než že v den jízdy neměl ještě vůdčího listu, kterážto okolnost o sobě prý ještě nestačí k odůvodnění odsuzujícího rozsudku. Jinak prý jel správně, správně také předjížděl, takže nezodpovídá trestně za srážku ani za její následky. Obžalovaného S-a nelze prý vůbec vinit, že dovolil řídit auto K-ovi, an tento absolvoval jízdeckou školu s dobrým prospěchem a několik dní po srážce vykonal šoferskou zkoušku

s dobrým výsledkem. Lze připustiti, že v tom případě, kdyby se K-ovi nekladlo za vinu nic jiného, než že v den jízdy neměl ještě vůdčího listu, nebylo by lze přičítati mu zodpovědnost ve smyslu § 335 tr. zák. Tím by se jen prohřešil proti předpisům §§ 22 a 23 minist. nařízení z 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. a stal by se vinným toliko přestupkem správním, trestným podle § 55 onoho ministr. nař. Leč stížnost přehlíží, že v souzeném případě neklade se obžalovanému k vině pouhé nešetření řečených předpisů, nýbrž zavinění na smrti (na tělesných poškozeních) ve smyslu § 335 tr. zák. a že nalézací soud zavinění podle tohoto ustanovení u obžalovaného také zjišťuje a po zákonu odůvodňuje. Zjišťuje nejen, že obžalovaný K. řídil osobní auto, v němž kromě něho a šoféra seděly ještě další tři osoby, ačkoli neměl v té době ani šoferské zkoušky ani vůdčího listu, nýbrž zjišťuje dále, že předjížděl motocykl před ním jedoucí a v době před srážkou správně po levé straně silnice se pohybující, řízený prof. M-em, v jehož sidecaru seděly tři osoby, nepřipustnou rychlostí, větší než 45 km a tak neopatrně, že se těsně přiblížil k motocyklu na vzdálenost nejvýše půl metru, že se dokonce pustil s řidičem motocyklu v této osudné chvíli do hovoru, že tedy předjížděl v tak těsné a nebezpečné blízkosti, ačkoliv měl celou pravou polovici silnice v šíři celkem asi 4 m úplně volnou, a že tím přivodil srážku auta s motocyklem, při níž utrpěly dvě osoby těžká, 5 osob lehká poranění a z těžce poraněných jedna osoba následkem utrpěných těžkých zlomenin zemřela. Z těchto zjištění v jich celistvosti a vzájemné souvislosti musila by tudíž zmatečná stížnost při správném doličování zmatku podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. vycházeti a na základě nich nastoupiti důkaz, že přes to bylo použito zákona nesprávně. O takovýto důkaz se však stížnost nepokouší a s úspěchem ani pokusiti nemůže, poněvadž podřadění zjištěného jednání stěžovatelova pod ustanovení § 335 tr. zák. odpovídá úplně zákonu. Pokud jde o obžalovaného Jaroslava S-a, sluší zdůrazniti, že již okolnost, že K. neměl kvalifikace pro jízdu autem obsazeným pasažéry, zavazovala ho jako šoféra k dohledu nad jízdou a zejména k zakročení, když se silnice stala nejistou tím, že se K. rozhodl předjížděti prof. M-a. Podle vlastního zodpovídání se obou obžalovaných jel K. delší dobu za motocyklem a usiloval stále ho předjetí přes to, že řidič motocyklu (prof. M.) přes dávaná častá znamen. neodbočoval ze středu silnice na levou stranu. Bylo povinností S-ovou jakožto šoféra zodpovědného za bezvadnou jízdu, by se v oné osudné době ujal závčas řízení auta sám a buď předjel za náležité opatrnosti neb aspoň zabránil předjetí v tak těsné blízkosti, jak je provedl nezkoušený řidič. Že se o to neb ono i jen pokusil, ani netvrdí. V tom však, že tak neučinil, jest spatřovati zavinění ve smyslu § 335 tr. zák., poněvadž podle zjištěného stavu věci je nepochybně, že jeho opomenutím v souvislosti s jednáním K-ovým přivoděn byl protiprávní výsledek. Při tom zůstává neřešena otázka, zda a pokud na nehodě nemá vinu i prof. M., poněvadž tato otázka jest při uvažování o zodpovědnosti obžalovaných za vlastní nedbalost v rámci trestuhodnosti § 335 tr. zák. bez právního významu; nevyžaduje se k trestnosti podle § 335 tr. zák., by protiprávní výsle-

dek nastal jen činěním (opomenutím) pachatelovým, takže ani sběhnuvší se zavinění prof. M-a nepřerušovalo by příčinnou souvislost mezi jednáním (opomenutím) obžalovaného a smrtí (poškozením) postižených osob. Právní posouzení věci prvním soudem jest tudíž prosté právního omylu. Zmateční stížnost není odůvodněna, pokud pak nevychází při provádění hmotněprávního zmatku ze skutkových předpokladů rozsudku v jejich celistvosti, není vůbec provedena po zákonu. Bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3330.

Obžaloba je přípustnou (§§ 207 a násl. tr. ř.) nejen, když vina stíhaného z trestného činu je naprosto nepochybná, nýbrž i, když je proti němu dostatečné podezření z činu nebo z činů trestných (§ 213 čís. 2 tr. ř.).

Byl-li odmítnut sborový soud první i druhé stolice, rozhoduje zrušovací soud o přípustnosti odmítnutí onoho soudu i když shledal odmítnutí tohoto neodůvodněným (§ 74 odst. druhý tr. ř.).

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Nd I 509/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, žádost obviněného za odnětí trestní věci proti němu pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 a 203 tr. zák. u zemského trestního soudu v Praze vedené a za příkázání její některému jinému soudu v čs. republice, jakož i jeho žádost za odmítnutí vrchního zemského soudu v Praze.

Důvody:

Obžalovaný odmítá pro předpojatost nejen celý zemský trestní soud v Praze, nýbrž i vrchní zemský soud tamtéž; tento z té příčiny, že připustil obžalobu proti žadateli, ač prý se tak státi nemělo, poněvadž ani vyšetřující soudce ani státní zastupitelství nepřipustili svědky žadatelem před podáním obžaloby vedené. Žádost je bezdůvodná. Žadatel si neuvědomuje, že podle zákona (§§ 207 a násl. tr. ř.) je obžaloba přípustnou nejen, když vina stíhaného z trestného činu je naprosto nepochybná, nýbrž i, když je proti němu dostatečné podezření z činu nebo z činů trestných (viz § 213 čís. 2 tr. ř.), a že teprve rozsudkem nalézacího soudu má býti konečně rozhodnuto o tom, zda a pokud se obžalovaný dopustil činu za vinu mu kladeného. Žadatel nedokázal, že vrchní zemský soud v Praze rozhodnutím o námitkách žadatele proti obžalobě porušil zákon, tím méně pak, že se to stalo způsobem opodstatňujícím jeho předpojatost, zvláště když žadatel byl v rozhodnutí ve příčině výsledku navrhaných svědků výslovně upozorněn, že se má s návrhem tím po rozumu §§ 222, 224 tr. ř. obrátiti na předsedu hlavního přelíčení. Nehledíc k tomu, nenaznačuje žadatel, že vrchní zemský soud v Praze